

SİRKÜLER
Sayı: 2016/054

İstanbul, 08.03.2016
Ref: 4/054

Konu:

HAZIR BEYAN SİSTEMİ İLE BEYAN EDİLECEK KİRA, ÜCRET, MENKUL SERMAYE İRADI VE DİĞER KAZANÇ VE İRATLAR HAKKINDA “SIK SORULAN SORULAR” YAYINLANMIŞTIR

Gelir İdaresi Başkanlığı <https://intvd.gib.gov.tr/hazirbeyan/index.html> internet sitesinde “[Hazır Bevan Sistemi](#)” ile beyan edilecek kira, ücret, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve iratları hakkında “[Sık Sorulan Sorular](#)” bölümü yayınlanmıştır.

KİRA

1 – Gayrimenkul sermaye iradı (Kira Geliri) nedir?

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nda belirtilen mal ve hakların kiraya verilmesi karşılığında elde edilen gelirler “gayrimenkul sermaye iradı” olarak ifade edilmektedir ve belli koşullar altında gelir vergisine tabi tutulmaktadır.

2 – Sadece mesken kira geliri elde edenler hangi hallerde beyanname verirler?

Mesken kira geliri elde edenler elde ettikleri kira gelirinin 2015 yılı için istisna tutarı olan 3.600 TL’ni aşması halinde gayrimenkul sermaye iradı beyannameyi verirler. 2015 yılı içerisinde 3.600 TL ve altında mesken kira geliri elde edenler beyanname vermek zorunda değildir.

3 – 2015 yılı için mesken kira geliri istisna tutarı ne kadardır?

2015 yılı için konut geliri istisna tutarı 3.600 TL’dir.

4 – Sahibi oldukları konutları kiraya verenler elde ettikleri kira gelirinden oturdukları konut veya lojman için ödedikleri kira bedelini gider olarak indirebilirler mi?

Sahibi buldukları konutları kiraya verenler gerçek gider yöntemini seçmeleri durumunda oturdukları konut veya lojman için ödedikleri kira bedelini gider olarak düşebilirler.

5 – Kira gelirlerinin vergilendirilmesinde hangi gider yöntemi seçilmelidir?

- **Götürü Gider Yöntemi:** Bu usulde belge aranmaksızın kira gelirlerinden istisna tutarı düşüldükten sonra kalan tutarın % 25'i götürü gider olarak hasılatтан indirilir.
- **Gerçek Gider Yöntemi:** Bu usulün seçilmesi durumunda, kira gelirinden Gelir Vergisi Kanununda belirtilen giderler indirilebilir. Ancak, bu giderlerin vergiden istisna edilen tutara isabet eden kısmı indirilemez. İndirim konusu yapılan giderlerin belgelendirilmesi zorunlu olup, bu belgelerin 5 yıl süresince saklanması gerekmektedir.

6 – Gerçek gider olarak indirilecek harcamaların tutarları nasıl hesaplanır?

Kira gelirlerinin vergilendirilmesinde, gayrisafı hasılatтан indirilebilecek gerçek giderlerin toplam tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

$$\text{İndirilebilecek Gider} = (\text{Toplam Gider} \times \text{Vergiye Tabi Hasılat}) / \text{Toplam Hasılat}$$

$$\text{Vergiye Tabi Hasılat} = \text{Toplam Hasılat} - \text{Konut Kira Geliri İstisnası}$$

Örneğin, 2015 yılında 10.000 TL kira geliri elde eden bir mükellefin bu yıl içinde yaptığı indirilebilir nitelikteki harcamalar toplamı 2.000 TL'dir. Konut kira geliri istisnasından yararlanan bu mükellefin gerçek gider yöntemini seçmesi halinde indirilebilecek gideri ne kadardır?

$$\text{Vergiye tabi hasılat} = 10.000 - 3.600 = 6.400$$

$$\text{İndirilebilecek gider} = (2.000 \times 6.400) / 10.000 = 1.280 \text{ TL}$$

7 – Götürü Gider Yönteminin Seçilmesi durumunda gider indirimi nasıl hesaplanır?

Götürü gider yöntemini seçen mükellefler (hakları kiraya verenler hariç), kira gelirlerinden istisna tutarını düşüldükten sonra kalan tutarın % 25'i oranındaki götürü gideri gerçek giderlere karşılık olmak üzere indirebilirler. Ancak, bu usulü seçen mükellefler iki yıl geçmedikçe gerçek gider yöntemine dönemezler.

8 – Götürü gider yöntemini seçen mükellefler ne zaman gerçek gider yöntemine dönebilirler?

Götürü gider yöntemini seçen mükellefler iki yıl geçmedikçe gerçek gider yöntemine dönemez. Gerçek gider yönteminden yararlanan mükellefler ise istedikleri zaman götürü gider yöntemine dönebilirler.

Örneğin 2013 yılında ilk defa götürü gider yöntemini seçen bir mükellef 2014 yılında da götürü gider yöntemini seçmek zorundadır. Mükellef 2015 yılında ise gerçek gider yöntemini seçebilir.

9 – Sadece işyeri kira geliri elde edenler hangi durumlarda beyanname verirler?

Vergi kesintisine (tevkifata) tabi işyeri kira geliri elde edenler, kira gelirlerinin brüt tutarının (2015 yılı için beyanname verme sınırı olan) 29.000 TL’ni aşması halinde beyanname verirler.

Vergi kesintisine tabi olmayan işyerlerinden kira geliri elde edenler ise (2015 yılı için beyanname verme sınırı olan) 1.500 TL’ni aşmaları halinde beyanname verirler.

10 – İşyeriyle birlikte mesken kira geliri de elde edenler hangi durumlarda beyanname verirler?

İşyeriyle birlikte mesken kira geliri de elde edilmesi halinde, mesken kira gelirinin 3.600 TL istisna tutarı düşüldükten sonraki kalan tutarı ile işyeri kira geliri toplamının brüt tutarının 29.000 TL’ni aşması halinde hem işyeri hem de mesken kira gelirlerini beyan etmek zorundadırlar. Mesken kira geliri eğer 3.600 TL tutarının altında ise toplamaya dahil edilmez.

11 – Bir meskene birden fazla kişinin ortak olması halinde beyanname nasıl verilir?

Şahıslardan her birinin sadece kendi hissesine karşılık gelen kira gelirini beyan etmesi gerekir.

12 – Kira geliri elde edildiği halde beyanname verilmez veya eksik beyan edilirse ne olur?

Meskenlerde elde edilen kira gelirleri beyan edilmez veya eksik beyan edilirse, 2015 yılı için 3.600 TL’lik istisnadan yararlanılamaz. Ancak idarece herhangi bir tespit yapılmadan önce, süresinde beyan etmedikleri veya süresinde verdikleri beyannameye yer almayan konut kirası gelirlerini, kendiliklerinden, süresinden sonra verecekleri beyanname ile beyan edenler söz konusu istisnadan yararlanabilirler. Kira gelirinin beyan edilmediğinin veya eksik beyan edildiğinin vergi dairesince tespit edilmesi halinde, vergi dairesi tarafından cezalı tarhiyat yapılır.

13 – Kira geliri dışında ücret kazancı, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve iratlardan bir veya birkaçı olması durumunda beyanname bu sistem üzerinden verilebilir mi?

Kira geliri (GMSİ) dışında ücret kazancı, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve iratlardan bir veya birkaçı olması durumunda beyanname "[Hazır Beyan Sistemi](#)" üzerinden verilebilir. Beyannamenin verilip verilmeyeceği sistemdeki "[Beyanname vermeli miyim?](#)" menüsünden öğrenilebilir.

ÜCRET

1 – Ücret nedir?

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na göre ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar (hizmet karşılığının mal olarak verilmesi) ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen (konut, araç sağlanması vb.) menfaatlerdir.

2 – Gelir Vergisi Kanunu'na göre hangi gelirler ücret sayılır?

- Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20. maddesinde belirtilen sandıklar tarafından ödenen ve en yüksek Devlet memuruna yapılan en yüksek ödeme tutarını aşan emekli, malûliyet, dul ve yetim aylıkları,
- TBMM, İl Genel Meclisi ve Belediye Meclisi üyeleri ile özel kanunlarına veya idari kararlara göre kurulan daimi veya geçici bütün komisyonların üyelerine ve yukarıda sayılanlara benzer diğer kişilere bu sıfatları dolayısıyla ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler,
- Yönetim ve Denetim Kurulları başkanı ve üyeleriyle, tasfiye memurlarına bu sıfatları dolayısıyla ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler,
- Bilirkişilere, resmi arabuluculara, eksperlere, spor hakemlerine ve her türlü yarışma jürisi üyelerine ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler,
- Sporculara transfer ücreti veya sair adlarla yapılan ödemeler ve sağlanan menfaatler.

3 – Emekli maaşı elde edenler bu ücretini beyan etmeli midir?

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 23. maddesinin 11. fıkrasına göre elde edilen emekli maaşı beyana tabi değildir.

4 – Tek İşverenden elde edilen ücret beyan edilecek midir?

Tek işverenden alınmış ve kesinti suretiyle vergilendirilmiş ücret gelirleri için tutarı ne olursa olsun yıllık beyanname verilmeyecek, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde de bu gelirler beyannameye dahil edilmeyecektir.

5 – Vergi kesintisine tabi olmayan ücret elde edenler bunu beyan etmeli midir?

Kesintiye tabi tutulmamış ücret gelirleri için tutarı ne olursa olsun yıllık beyanname verilecektir.

6- Vergi kesintisine tabi olan ücret toplamı 29.000 TL’ni aşmayanlar beyanda bulunmalı mıdır?

Birden fazla işverenden ücret alan ve birden sonraki işverenden aldıkları ücretlerin toplamı Gelir Vergisi Kanunu’nda yazılı tarifenin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı (2015 yılı için bu tutar 29.000 TL’dir) aşmayan mükelleflerin, tamamı kesinti yoluyla vergilendirilmiş ücretleri yıllık beyanname ile beyan edilmeyecektir.

7 – Birden fazla işverenden ücret elde edenler beyanına hangilerini dahil etmelidir?

Birden fazla işverenden kesinti yoluyla vergilendirilmiş ücret geliri elde eden ücretlilerden, birden sonraki işverenden aldıkları ücretlerin toplamı 29.000 TL’ni (Gelir Vergisi Kanunu’nun 103 üncü maddesinde yazılı tarifenin ikinci gelir diliminde yer alan tutar) aşan ücretliler elde ettikleri ücret gelirleri nedeniyle beyanname vermek zorundadırlar.

Birden sonraki işverenden alınan ücretlerin toplamı 29.000 TL’ni aşması durumunda, ücretlerin tamamı (ilk işverenden alınan ücret de dahil olmak üzere) yıllık beyannameye dahil edilecektir.

8 – Birden fazla işverenden ücret elde edenler beyan edecekleri ücret gelirinin tespiti için, birinci işverenden alınan ücretin hangisi olacağını seçmekte serbest midir?

Birden fazla işverenden ücret alınması halinde, ücret gelirleri beyanının tespiti için birinci işverenden alınan ücretin hangisi olacağı ücretli tarafından serbestçe belirlenecektir.

9 – Ücret gelirlerinde istisna tutarı var mıdır?

Ücret gelirlerinde istisna tutarı yoktur.

10 – Ücret gelirinin vergilendirilmesinde neler indirim konusu yapılabilir?

- Ordu Yardımlaşma Kurumu ve benzeri kamu kurumları için yapılan kanuni kesintiler,
- Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20. maddesinde belirtilen sandıklara ödenen aidat ve primler ile İşsizlik Sigortası Primi,
- Sosyal Güvenlik Destek Primi,
- Hayat/Şahıs Sigorta Primleri,
- Çalışanlar tarafından ilgili kanunlarına göre sendikalara ödenen aidatlar,
- Engellilik İndirimi.

11 – Ücretten indirilemeyen giderler bir sonraki yıla zarar olarak aktarılabilir mi?

Ücret geliri tutarını aşan indirimler bir sonraki yıla zarar olarak yazılamaz, ertesi yıl indirim konusu yapılamaz.

12 – Vergi kesintisine tabi olmayan ücret gelinde beyan sınırı var mıdır?

Kesintiye tabi tutulmamış ücret gelirleri için beyan sınırı yoktur. Tutarı ne olursa olsun bu ücretler için yıllık beyanname verilecektir.

13 – Vergi kesintisine tabi olan ücret gelinde beyan sınırı nedir?

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 103'üncü maddesinde yazılı tarifinin ikinci gelir diliminde yer alan tutardır (2015 yılı için 29.000 TL).

14 – Asgari Geçim İndiriminden (AGİ) kimler yararlanır?

Asgari geçim indirimi uygulamasından, ücretleri gerçek usulde vergilendirilenler yararlanabilir.

15 – AGİ nasıl hesaplanır?

Asgari geçim indirimi, ücretin elde edildiği takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin yıllık brüt tutarına;

- Mükellefin kendisi için % 50'si,
- Çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi için % 10'u,
- Çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere; ilk iki çocuk için % 7,5'i,
- Üçüncü çocuk için % 10'u,
- Diğer çocuklar için % 5'i,

olmak üzere ücretlinin şahsi ve medeni durumu dikkate alınarak hesaplanan indirim oranlarının uygulanması sonucu bulunacak tutarın gelir vergisi tarifesinin birinci gelir dilimine karşılık gelen %15'lik oranla çarpımı sonucunun 12'ye bölünmesiyle her aya isabet eden tutar hesaplanır. Hesaplanan bu tutar ise ödenecek gelir vergisinden mahsup edilir.

A.G.İ. Yıllık Tutarı = (Asgari Ücretin Yıllık Brüt Tutarı x A.G.İ. Oranı) x %15

Asgari geçim indiriminin yıllık tutarı, her ücretli için asgari ücret üzerinden hesaplanan yıllık vergi tutarını aşmayacak ve yıl içerisinde asgari ücret tutarında meydana gelen değişiklikler, asgari geçim indirimi uygulamasında dikkate alınmayacaktır.

16 – Beyanname üzerinde hangi ücret gelirinden Asgari Geçim İndirimi düşülebilir?

Beyanname üzerinde kesintiye tabi olmayan (kesintisiz) ücret gelirinden asgari geçim indirimi düşülebilir.

17 – Engellik indirimi nedir?

Gelir Vergisi Kanunu'na göre çalışma gücünün asgari %80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derece engelli, asgari % 60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derece engelli, asgari % 40'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ise üçüncü derece engelli sayılır ve elde ettikleri ücret gelirlerinden aşağıda belirtilen aylık engellilik indirimi tutarları indirilir. Gelir Vergisi Kanunu'nun 36. maddesi uyarınca muhtelif yerlerden ücret alan hizmet erbabı için engellilik indirimi bunlardan yalnız en yüksek olan ücretin vergisine uygulanır.

2015 yılında elde edilen ücret gelirlerinde dikkate alınacak engellilik indirimi aylık tutarları şöyledir:

- Birinci derece engelliler için : 880 TL
- İkinci derece engelliler için : 440 TL
- Üçüncü derece engelliler için : 200 TL

18 – Engellilik indirimi ve Asgari Geçim İndirimi hangi ücrete uygulanır?

Engellilik indirimi ve asgari geçim indirimi sadece en yüksek ücrete uygulanır.

19 – Mükellef bakmakla yükümlü olduğu yakınları için engellilik indiriminden faydalanabilir mi?

Ücret gelirlerini yıllık beyanname ile beyan eden ve bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan hizmet erbabı engellilik indiriminden yararlanabilecektir.

20 – Yabancı bir ülkedeki işverenden doğrudan doğruya alınan ücretler beyan edilmeli midir?

Yabancı ülkelerde bulunan işverenlerden alınan ve kesintiye tabi olmayan ücretler (varsa Türkiye dahilindeki kazanç ve iratlarıyla birlikte) ikametgâhın bulunduğu yerin vergi dairesine yıllık beyanname ile beyan edilir.

Ancak; Gelir Vergisi Kanunu'nun 23. maddesinin 14 numaralı bendi gereğince, kanunî ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan dar mükellefiyete tabi işverenlerin yanında çalışan hizmet erbabına, işverenin Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler Gelir Vergisinden istisna edilmiştir.

Bu istisnanın uygulanabilmesi için;

- Türkiye'de hizmet arz eden gerçek kişinin bağlı bulunduğu işverenin dar mükellef kurum olması, bu kurumun da Türkiye'de hiçbir şekilde kazanç elde edecek mahiyette faaliyette bulunmaması,
- Dar mükellef kurumda çalışan kişinin hizmet erbabı ve yapılan ödemenin de ücret niteliğinde olması,
- Dar mükellef kurumun Türkiye'deki personeline yapacağı ödemenin bu kurumun yurtdışı kazançlarından karşılanması,
- Ücretin döviz olarak ödenmesi,
- Ödenen ücretin dar mükellef kurumun Türkiye'deki hesaplarına gider olarak kaydedilmemesi şartlarını bir arada taşıması gerekmektedir.

21 – Yabancı elçilik ve konsolosluklarda çalışan memur ve hizmetlilerin aldığı ücretler beyan edilecek midir?

Yabancı ülkelerin Türkiye'de bulunan elçi, maslahatgüzar ve konsolosları ile elçilik ve konsolosluklara mensup olan ve o ülkenin uyruğunda bulunan memurları dışında kalan memur ve hizmetlilerin yalnızca bu işlerden dolayı aldıkları ücretler, karşılıklı olmak koşuluyla gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Karşılıklılık esasının uygulanmadığı durumlarda karşılık esasına uymayan ülkenin Türkiye'deki temsilciliğinde çalışan memurlar istisnadan yararlanamazlar. Bu durumda ücret

sahipleri elde ettikleri kesintiye tabi olmayan ücret gelirini yıllık gelir vergisi beyannamesiyle oturdukları mahallin vergi dairesine beyan edeceklerdir.

22 – Diğer ücret nedir, Diğer ücret geliri elde edenler beyanname vermeli midir?

Bir kısım hizmet erbabının gerçek ücret üzerinden vergilendirilmesi ücretin saptanmasındaki güçlük nedeniyle mümkün olmamaktadır. Diğer ücretlilerin safi ücretleri, takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin yıllık brüt tutarının %25'i dir.

Gelir Vergisi Kanunu'nda diğer ücretli kapsamında sayılan hizmet erbabları şöyledir;

- Kazançları basit usulde tespit edilen ticaret erbabı yanında çalışanlar,
- Özel hizmetlerde çalışan şoförler,
- Özel inşaat sahiplerinin ücretle çalıştırdığı inşaat işçileri,
- Gayrimenkul sermaye iradı sahibi yanında çalışanlar,
- Gerçek ücretlerinin tespitine imkân olmaması nedeniyle, Danıştay'ın olumlu görüşü ve Maliye Bakanlığı'nca bu kapsama alınanlar.

Diğer ücretler için yıllık beyanname verilmez, diğer gelirler nedeniyle beyanname verilmesi halinde de bu gelirler beyannameye dâhil edilmez.

23 – Ücret kazancı dışında kira geliri, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve iratlardan bir veya birkaçı olması durumunda beyanname bu sistem üzerinden verilebilir mi?

Ücret kazancı dışında kira geliri (GMSİ), menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve iratlardan bir veya birkaçı olması durumunda beyanname "[Hazır Bevan Sistemi](#)" üzerinden verilebilir. Beyannamenin verilir verilmeyeceği sistemdeki "[Beyanname vermeli miyim?](#)" menüsünden öğrenilebilir.

MENKUL SERMAYE İRADİ

1 – Menkul sermaye iradı nedir?

Sahibinin ticari, zirai veya mesleki faaliyeti dışında nakdi sermaye veya para ile temsil edilen değerlerden müteşekkil sermaye dolayısıyla elde ettiği kar payı, faiz, kira ve benzeri iratlar menkul sermaye iradidir.

2 – Vergi kesintisine tabi olmayan ve istisna uygulanmayan menkul sermaye iratlarında beyan sınırı 2015 yılı için ne kadardır?

Vergi kesintisine tabi olmayan ve istisna uygulanmayan menkul sermaye iratlarının 2015 yılı için 1500 TL'nı aşması halinde beyanname verilmesi zorunludur.

3 – Vergi kesintisine tabi olan ve istisna uygulanan menkul sermaye iratlarında beyan sınırı 2015 yılı için ne kadardır?

Vergi kesintisine tabi olan menkul sermaye iratlarının 2015 yılı için 29.000 TL'nı aşması halinde beyanname verilmesi zorunludur.

4 – Vergi kesintisine tabi olup, beyan yoluyla vergilendirilmesi gereken menkul sermaye iratları nelerdir?

- 01.01.2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan her çeşit tahvil ve Hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi, Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresi'nce çıkarılan menkul kıymetlerden elde edilen gelirler,
- Tam mükellef kurumlar tarafından yurtdışında ihraç edilen tahviller ile tam mükellef varlık kiralama şirketleri tarafından yurtdışında ihraç edilen kira sertifikalarından sağlanan gelirler (Eurobondlar dahil),
- Tam mükellef kurumlardan elde edilen kâr payları.

5 – Vergi kesintisine tabi olmayan ve istisna uygulanmayan menkul sermaye iratları nelerdir?

- Kıyı bankacılığında (off-shore bankacılık) elde edilen faiz gelirleri,
- Hisse senetleri ve tahvillerin vadesi gelmemiş kuponlarının satışından elde edilen bedeller (01.01.2006 tarihinden önce ihraç/iktisap edilenler),
- İştirak hisselerinin sahibi adına henüz tahakkuk etmemiş kar paylarının devir ve temlik karşılığında alınan para ve ayınlar,
- Her çeşit senetlerin iskonto edilmesi karşılığında alınan iskonto bedelleri,
- Yurt dışından elde edilen diğer menkul sermaye iratları (faiz, repo, kâr payı vb.),
- Her çeşit alacak faizleri.

6 – 2015 takvim yılında elde edilen bir kısım menkul sermaye iradının beyanında dikkate alınacak indirim oranı nedir?

2015 takvim yılında elde edilen bir kısım menkul sermaye iradının beyanında dikkate alınacak indirim oranı % 60,39'dur.

7 – 2015 yılı için tespit edilen indirim oranı(% 60,39) hangi menkul sermaye iratlarına uygulanacaktır?

2015 takvim yılında elde edilen menkul sermaye iratlarından, 1/1/2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan ve Gelir Vergisi Kanunu'nun 75. maddesinin ikinci fıkrasının (5) numaralı bendinde sayılan her nevi tahvil ve Hazine bonosu faizleri ile Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresi'nce çıkarılan menkul kıymetlerden sağlanan gelirler indirim oranı uygulanmak suretiyle beyan edilecektir (Eurobondlar hariç).

8 – 2015 yılı için tespit edilen indirim oranı (% 60,39) dövize, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymetler ile döviz cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerden elde edilen menkul sermaye iratlarının beyanında uygulanacak mıdır?

Dövize, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymetler ile döviz cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerden elde edilen menkul sermaye iratlarının beyanında indirim oranı uygulanmayacaktır.

9 – Kâr payları nasıl vergilendirilir?

Tam mükellef kurumlardan elde edilen kar paylarının yarısı gelir vergisinden istisna olup, kalan tutar vergiye tabi gelir olarak dikkate alınacaktır. Beyana tabi başka gelirlerin bulunmaması halinde, vergiye tabi gelir 29.000 TL'nı aşıyor ise beyan edilecektir. Beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan gelir vergisinden, kurum bünyesinde karın dağıtım aşamasında yapılan % 15 oranındaki vergi kesintisinin tamamı (istisnaya isabet eden kısım dahil) mahsup edilecek olup, mahsup sonrası kalan tutar genel hükümler çerçevesinde red ve iade edilecektir.

10 – Menkul Sermaye İradı beyannamesinde Bağ-Kur Primleri gider yazılabilir mi?

Sadece adi komandit şirketlerin komanditer ortakları, limited şirket ortakları ve anonim şirketlerin kurucu ortakları ile yönetim kurulu üyesi olan ortaklarınca indirilebilecektir.

11 – Ödenen Bağ-Kur primlerinin; beyan edilen menkul sermaye iradının yetersiz olması halinde, müteakip yıllarda devreden geçmiş yıl zararı olarak indirilmesi mümkün müdür?

Ödenen primlerin, beyan edilen menkul sermaye iradının yetersiz olması halinde müteakip yıllarda devreden geçmiş yıl zararı olarak indirilmesi mümkün değildir.

12 – Safi iradın bulunması için menkul sermaye iradından indirilecek giderler nelerdir?

- Depo etme ve sigorta ücretleri gibi menkul kıymetlerin muhafazası için yapılan giderler,
- Temettü hisseleri ile faizlerin tahsil giderleri (şirket toplantılarına bizzat veya bilvekele iştirak gibi sermayenin idaresi için yapılan giderler irattan indirilmez),
- Menkul kıymetler ve bunların iratları için ödenen her türlü vergi, resim ve harçlar (gelir vergisi irattan indirilemez).

13 – Menkul sermaye iradı dışında kira geliri, ücret kazancı ve diğer kazanç ve iratlardan bir veya birkaçı olması durumunda beyanname bu sistem üzerinden verilebilir mi?

Menkul sermaye iradı dışında kira geliri (GMSİ), ücret kazancı ve diğer kazanç ve iratlardan bir veya birkaçı olması durumunda beyanname "[Hazır Beyan Sistemi](#)" üzerinden verilebilir. Beyannamenin verilip verilmeyeceği sistemdeki "[Beyanname vermeli miyim?](#)" menüsünden öğrenilebilir.

DİĞER KAZANÇ ve İRATLAR**1 – Diğer Kazanç ve İratlar nelerdir?**

Diğer Kazanç ve İratlar 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda yer alan Değer Artışı Kazançları ve Arızı Kazançlardan oluşmaktadır.

2 – Değer Artışı Kazancı nedir?

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda yer alan mal ve hakların elden çıkarılmasından doğan kazançlar değer artışı kazancıdır.

3 – Değer Artışı Kazançları konusuna giren mal ve haklar nelerdir?

Aşağıda yazılı mal ve hakların elden çıkarılmasından doğan kazançlar değer artışı kazançlarıdır.

- İvazsız olarak iktisap edilenler ile tam mükellef kurumlara ait olan ve iki yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetleri hariç, menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar,
- 70. maddenin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde yazılı hakların (ihtira beratları hariç) elden çıkarılmasından doğan kazançlar,
- Telif haklarının ve ihtira beratlarının müellifleri, mucitleri ve bunların kanunî mirasçıları dışında kalan kimseler tarafından elden çıkarılmasından doğan kazançlar,

- Ortaklık haklarının veya hisselerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlar,
- Faaliyeti durdurulan bir işletmenin kısmen veya tamamen elden çıkarılmasından doğan kazançlar,
- İktisap şekli ne olursa olsun (ivazsız olarak iktisap edilenler hariç) Gelir Vergisi Kanunu'nun 70. maddenin birinci fıkrasının (1), (2), (4) ve (7) numaralı bentlerinde yazılı mal (gerçek usulde vergiye tâbi çiftçilerin ziraî istihsalde kullandıkları gayrimenkuller dahil) ve hakların, iktisap tarihinden başlayarak beş yıl içinde elden çıkarılmasından doğan kazançlar (kooperatiflerin ortaklarına bu sıfatları dolayısıyla tahsis ettikleri gayrimenkulleri tahsis tarihinde ortak tarafından satın alınmış sayılır).

4 – Gelir Vergisi Kanunu'nun 70. maddesinde yer alan, değer artışı kazancına konu haklar nelerdir?

Arama, işletme ve imtiyaz hakları ve ruhsatları, ihtira beratı, alameti farika, marka, ticaret unvanı, her türlü teknik resim, desen, model, plan ile sinema ve televizyon filmleri, ses ve görüntü bantları, sanayi ve ticaret ve bilim alanlarında elde edilmiş bir tecrübeye ait bilgilerle gizli bir formül veya bir imalat usulü üzerindeki kullanma hakkı veya kullanma imtiyazı gibi haklar değer artışı kazancında bahsi geçen haklardır.

5 – 2015 yılı gelirleri için Değer Artışı Kazancı istisna tutarı ne kadardır?

2015 yılı gelirlerine uygulanacak istisna tutarı 10.600 TL'dir.

6 – Değer artışı kazancını hesaplarken istisna tüm gelir unsurlarına uygulanacak mıdır?

İstisna, ivazsız olarak iktisap edilenler ile tam mükellef kurumlara ait olan ve iki yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetleri hariç, diğer tüm gelir unsurlarına uygulanacaktır.

7 – Değer Artışı Kazancında endeksleme nasıl yapılır?

Endeksleme; alış tarihinden önceki ay ve satış tarihinden önceki ay ÜFE oranındaki artış %10 ve üzeri ise mal ve hakların alış bedeline bu artış oranı uygulanarak bulunan yeniden değerlendirilmiş alış bedeli ile satış bedeli arasındaki fark bulunarak gayrisafi kazanç bulunur. Eğer ÜFE artış oranı %10'un altında ise alış bedelinde herhangi bir işlem yapmadan satış bedelinden düşülür.

8 – Değer Artışı Kazancında her durumda endeksleme yapılır mı?

Endeksleme satışı yapılan mal ve hakların; alış tarihinden bir önceki ay ÜFE ile satış tarihinden önceki ay ÜFE oranı arasındaki artış miktarının % 10 ve üzeri olduğu durumlarda yapılır, aksi halde yapılmaz.

9 – Miras yoluyla veya bedelsiz sahip olunan gayrimenkul satıldığı takdirde beyanname verilir mi?

Miras yoluyla veya bedelsiz sahip olunan gayrimenkullerin satılması değer artışı kazancının konusuna girmemektedir.

10 – Arızı kazanç nedir?

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 82.maddesinde yazılı olan kazanç türleri arızı kazançları oluşturmaktadır.

11 – Arızı Kazançlar hangi gelir unsurlarından oluşmaktadır?

- Arızî olarak ticarî muamelelerin icrasından veya bu nitelikteki muamelelere tavassuttan elde edilen kazançlar,
- Ticarî veya ziraî bir işletmenin faaliyeti ile serbest meslek faaliyetinin durdurulması veya terk edilmesi, henüz başlamamış olan böyle bir faaliyete hiç girişilmemesi, ihale, artırma ve eksiltmelere iştirak edilmemesi karşılığında elde edilen hâsılat,
- Gayrimenkullerin tahliyesi veya kiracılık hakkının devri karşılığında alınan tazminatlar ile peştemallıklar (kiracıya ait tesisat ve malların tahliye ve devri sırasında kiralayan veya yeni kiracıya devrinde doğan kazançlar dahil),
- Arızî olarak yapılan serbest meslek faaliyetleri dolayısıyla tahsil edilen hâsılat,
- Gerçek usulde vergiye tâbi mükelleflerin terk ettikleri işleri ile ilgili olarak sonradan elde ettikleri kazançlar (zarar yazılan değersiz alacaklarla, karşılık ayrılan şüpheli alacakların tahsili dahil),
- Dar mükellefiyete tâbi olanların 45. maddede yazılı işleri arızî olarak yapmalarından elde ettikleri kazançlar.

12 – Arızı kazançlarda 2015 yılı gelirlerine uygulanan istisna tutarı ne kadardır?

Arızı kazançlarda 2015 yılı gelirlerine uygulanacak istisna tutarı 23.000 TL'dir.

13 – Arızı kazançlarda tüm gelir unsurları için istisna tutarı dikkate alınır mı?

Bir takvim yılında elde edilen arızı kazançlardan (1), (2), (3) ve (4) numaraları bentlerde yazılı olan kazançlar (henüz başlamamış olan ticari, ziraî veya mesleki bir faaliyete hiç girişilmemesi ile ihale, artırma ve eksiltmelere iştirak edilmemesi karşılığında elde edilen kazançlar hariç) toplamının 2015 yılı gelirleri için 23.000 TL'si gelir vergisinden müstesnadır.

14 – Diğer Kazanç ve İratlar dışında kira geliri, ücret kazancı ve menkul sermaye iradından bir veya birkaçı olması durumunda beyanname bu sistem üzerinden verilebilir mi?

Diğer kazanç ve iratlar dışında kira geliri (GMSİ), ücret kazancı ve menkul sermaye iradından bir veya birkaçı olması durumunda beyanname “[Hazır Beyan Sistemi](#)” üzerinden verilebilir. Beyannamenin verilip verilmeyeceği sistemdeki “[Beyanname vermeli miyim?](#)” menüsünden öğrenilebilir.

Saygılarımızla,

**DENGE İSTANBUL YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**

(*) Sirkülerlerimizde yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem tesis etmeden önce konusunda uzman bir danışmandan görüş ve destek alınması tavsiyemiz olup; sadece sirkülerlerimizdeki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan müşavirliğimiz sorumlu olmayacaktır.

(**) Sirkülerlerimiz hakkında görüş, eleştiri ve sorularınız için aşağıda bilgileri yer alan uzmanlarımıza yazabilirsiniz.

Erkan YETKİNER
YMM
Mazars/Denge, Ortak
eyetkiner@mazarsdenge.com.tr

Güray ÖĞREDİK
SMMM
Mazars/Denge, Kıdemli Müdür
gogredik@mazarsdenge.com.tr